R I I G I K O H U S

KOHTUNIKE DISTSIPLINAARKOLLEEGIUMI

OTSUS

Kohtuasja number	3-8-11-2-05
Otsuse kuupäev	1. november 2005. a
Kohtukoosseis	Eesistuja riigikohtunik Ott Järvesaar, liikmed riigikohtunik Jüri Ilvest, riigikohtunik Lea Laarmaa, Tartu Maakohtu kohtunik Ingeri Tamm, Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik Ulvi Loonurm
Kohtuasi	A Ringkonnakohtu kohtuniku X-i, sündinud 26. märtsil 1952. a, kohtunikuks valitud 21. juuli 1987. a, kohtunikuks nimetatud 19. august 1993. a, alates 14. septembrist 1993.a A Ringkonnakohtu esimees, distsiplinaarasi
Distsiplinaarsüüdistuse esitaja	Riigikohtu esimees
Asja läbivaatamise kuupäev	11. oktoober 2005. a
Istungil osalenud isikud	Kohtunik X, tõlk Lüüli Lomp Istungit protokollis Riigikohtu sekretär Piret Lehemets.
Resolutsioon	**1. Mõista A Ringkonnakohtu kohtunik X süüdi distsiplinaarsüüteos ja määrata talle distsiplinaar-karistuseks noomitus.** **2. Otsuse peale võib esitada kaebuse Riigikohtu üldkogule otsuse teatavakstegemisest alates kolmekümne päeva jooksul.** **3. Distsiplinaarkolleegiumi otsus jõustub pärast punktis 2 nimetatud tähtaja möödumist, kui kohtunik pole esitanud kaebust Riigikohtu üldkogule.**

DISTSIPLINAARSÜÜDISTUS

1. Riigikohtu esimees algatas distsiplinaarmenetluse A Ringkonnakohtu kohtuniku X-i suhtes 7. septembril 2005. a. Distsiplinaarsüüdistuse kohaselt ei säilitanud kohtunik X 17. märtsi 2005. a kohtuistungil tsiviilasjas nr 2-2-89/05 rahu, väljapeetust ja kohtunikuameti väärikusega kokkusobivat käitumisviisi. Kohtunik rikkus põhimõtet, mille kohaselt õigusemõistmine mitte ainult ei pea olema erapooletu ja õiglane, vaid peab sellisena ka näima mõistlikule kõrvalseisjale. Distsiplinaarsüüdistuse kohaselt lubas kohtunik X kohtuistungi käigus endal solvata OÜ Iidla Maja esindajat Tamara Ševelevat järgmise ütlusega: "Tamara Ševeleva, kas Te olete tõesti loll või ainult teesklete?" Distsiplinaarsüüdistuses leitakse, et kohtunik X-i käitumine kohtuistungil tundus avaldajale solvavana, mistõttu riivas õigusemõistmise autoriteeti ja oli kohtuniku ametikohustuse mittekohane täitmine kohtute seaduse § 87 lg 2 mõttes. Distsiplinaarsüüdistusele on lisatud tõendid - T. Ševeleva avaldus, OÜ Iidla Maja kohtukutse 17. märtsi 2005. a kohtuistungile, kohtunik X-i seletuskiri, kohtunike Olev Mihkelsoni ja Vladimir Rozalka seletuskirjad.

2. Distsiplinaarkolleegiumi istungile kutsuti tunnistajatena A Ringkonnakohtu tõlk Olga Nõmmemees ja avalduse esitaja Tamara Ševeleva.

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUMI ISTUNGIL UURITUD TÕENDID

3. Kohtunik X-i kirjalikust seletusest Riigikohtu esimehele ja ütlustest kolleegiumi istungil nähtub, et erikaebuse läbivaatamisel A Ringkonnakohtu istungil 17. märtsil 2005. a võttis võlausaldaja OÜ Iidla Maja seadusliku esindajana osa juhatuse liige T. Ševeleva. Kohtukoosseisus olid X, O. Mihkelson ja V. Rozalka. Erikaebuse esitaja taotles kohtuistungil kriminaalasja menetluse alustamist põhjusel, et OÜ Iidla Maja on temale kuuluva korteri ilma tema nõusolekuta andnud viieks aastaks üürile, millest tekkinud võlga nõutakse nüüd sisse temalt ja esitas kohtule üürilepingu koopia. Eesistuja O. Mihkelson andis üürilepingu koopia tutvumiseks T. Ševelevale ja esitas viimasele üürilepingu sõlmimise asjaoludega seonduvaid küsimusi. Kuna T. Ševeleva keeldus eesistuja küsimustele vastamast, siis võis ta pöörduda viimase poole küsimusega vene keeles, et kontrollida, kas esindaja teab, mida tähendab üürileping ja sellel olev allkiri. Ta ei mäleta esitatud küsimuste täpset sõna-sõnalist formuleeringut, kuid on kindel, et ta T. Ševelevale avalduses märgitud sõnadega küsimust: "Tamara Ševeleva, kas Te olete tõesti loll või ainult teesklete", ei esitanud.

4. Kolleegiumi istungil jääb T. Ševeleva varasema avalduse juurde ja seletab, et ei oska eesti keelt. Ta ei keeldunud kohtuistungil üürilepingu kohta seletuse andmisest ja selgitas, et esitatud üürilepingu koopial ei ole tema allkiri. Seejärel pöördus kohtunik Aitsen tema poole vene keeles sõna-sõnaliselt "Tamara Ševeleva, kas Te olete tõesti loll või ainult teesklete". Selline kohtuniku pöördumine oli temale solvav. Seda enam, et hiljem selgus, et kohtunik on ka sama kohtu esimees. Ta tundis, et teda koheldi ebaõiglaselt, sest on kohtus esindajana olnud korduvalt.

5. Tunnistaja Nõmmemees selgitab, et oli sellel kohtuistungil tõlk. Kuna sündmusest on möödas juba rohkem kui kuus kuud, siis ta kohtuistungil toimunut ei mäleta. Kui seal oleks mingi probleem olnud, siis oleks see meelde jäänud. Istungil tõlkis ta eesti keelest vene keelde. Nimetatud lauset ei ole tema tõlkinud. Kui menetlusosalised kutsutakse dokumendi vaatluseks näiteks kohtulaua ette, siis võib juhtuda, et arutletakse menetlusosalistega ka vene keeles ilma tõlketa.

6. Kohtunik O. Mihkelsoni kirjaliku seletuse järgi pöördus kohtunik X OÜ Iidla Maja esindaja poole vene keeles ja tundus, et pöördumise sisu oli T. Ševelevale solvav ja seetõttu ta vabandas pärast istungit tema ees. Sõna-sõnalist pöördumise sisu ei saa ta aga kinnitada.

7. Kohtunik V. Rozalka kirjaliku seletuse järgi pöördus kohtunik X OÜ Iidla Maja esindaja poole, sest viimane keeldus või ei osanud anda vastust kohtu esitatud küsimusele. Kohtunik X pöördus T. Ševeleva poole vene keeles. Pöördumise sisu võis olla T. Ševeleva jaoks alandav või solvav, kuna tähendas sisuliselt, et ainult süüdimatu ei saa aru talle esitatud küsimusest. V. Rozalka arvab, et kohtunik ei tahtnud esindajat solvata, vaid tahtis öelda, et ainult võhik ei saa aru talle esitatud küsimusest.

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUMI SEISUKOHT

8. Distsiplinaarkolleegium leiab, et uuritud tõenditega on kohtunik X-ile esitatud distsiplinaarsüüdistus osaliselt tõendatud.

Kuigi avaldaja jääb kolleegiumi istungil kohtunik X-i väidetava küsimuse sõna-sõnalise teksti juurde, ei ole võimalik kohtuniku esitatud küsimuse sõnastust täpselt tuvastada. Kohtuistungi

protokollis küsimus ei kajastu. Ülejäänud istungil viibinutest sellises sõnastuses küsimuse esitamist ei kinnita. Siiski seletavad kohtukoosseisu liikmed, et küsimuse sisu võis tunduda T. Ševelevale solvav. Seega tekitas kohtunik X-i pöördumine kohtuistungil, selleks ettenähtud korda eirates tõlgi abi kasutamata, konfliktsituatsiooni. Kontrollitud tõendite alusel leiab distsiplinaarkolleegium, et kuigi pole tõendatud, et kohtunik X esitas T. Ševelevale küsimuse just avaldaja väljendatud sõnastuses, väljendus X küsimuse formuleerimisel avaldajale solvavalt. Eesti kohtuniku eetikakoodeksi p 13 järgi on kohtunik kannatlik ja viisakas kõigi protsessiosaliste suhtes ning p 14 järgi hoidub kohtunik mittevajalikest ja asjasse mittepuutuvatest märkustest. Kohtunik X-i käitumine riivas õigusemõistmise autoriteeti ja oli kohtuniku ametikohutuste mittekohane täitmine, seega distsiplinaarsüütegu kohtute seaduse § 87 lg 2 mõttes.

9. Distsiplinaarkaristuse määramisel arvestab distsiplinaarkolleegium seda, et X on kohtunikuna töötanud alates 1987. aastast ja varem teda karistatud ei ole.

Eeltoodu alusel ja juhindudes kohtute seaduse §-st 87, § 88 lg 1 p-st 1 ning § 97 lg-test 1, 3 ja 4 distsiplinaarkolleegium leiab, et A Ringkonnakohtu kohtunik X tuleb distsiplinaarsüüteos süüdi mõista ja karistada noomitusega.

O. Järvesaar J. Ilvest L. Laarmaa

I. Tamm U. Loonurm